

Література:

1. Концепція розвитку інклюзивної освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України № 912 від 01.10.2010.
2. Про освіту. Закон України № 2145-VII від 05.09.2017.
3. Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні. Закон України № 2740- VIII від 03.07.2019, ВВР, 2019, №28.

Маначинська Ю.А.

*кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування
Чернівецького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету,
м. Чернівці, Україна*

3D-ПРОСТІР БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: ЄВРОПЕЙСЬКІ ТЕНДЕНЦІЇ ДЛЯ МОЛОДОЇ ЛЮДИНИ З ФІЗИЧНИМИ ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

В епоху ХХІ століття, «інклюзія» трактується як форма спільного активного співіснування, звичайних громадян країни з громадянина з обмеженими можливостями. Мова йде про те, що люди з інвалідністю все більш активніше приймають участь у житті суспільства, на більш повноцінній основі. Це стосується усіх підсистем соціуму, у тому числі й інституту освітніх послуг.

Зокрема, заклади вищої освіти, все більше приділяють увагу наданню якісної освіти особам з обмеженими можливостями, забезпечуючи освітній процес відповідною матеріально-технічною базою.

Сучасний бізнес, доволі складно уявити без ефективної системи обліку. Іншими словами, бухгалтерський облік – це мова бізнесу. Тому, в епоху сьогодення, він набуває формату комплексної цифровізації та автоматизації облікових процесів. В силу таких обставин, все частіше у багатьох європейських країнах починають розглядати бухгалтерський облік крізь призму багатовимірного простору, зокрема 3D-формату.

Для людей з інвалідністю, здобуття освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» є досить важливим пріоритетом, адже, оскільки обліковий процес комплексно охоплений діджиталізацією, то при його ефективній організації на підприємстві, створюється сприятливі умови для виконання облікових функцій дистанційно, в тому числі і обов'язків головного бухгалтера. Відповідно працевлаштування людини з обмеженими можливостями не є проблемою.

Європейський досвід свідчить, що сучасний бухгалтер, не повинен обмежуватися методом подвійного (2D) запису, а дивитися на фінансово-господарську діяльність у спектрі багатовимірного простору, а саме 3D-формату крізь призму актуарної облікової концепції. В силу таких тенденцій, пропонуємо при підготовці молодих фахівців за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування», в тому числі і осіб з обмеженими можливостями, ввести до навчальних планів таку дисципліну, як «Актуарний облік». Актуарний бухгалтерський облік базується на інформації з актуарних 3D-рахунках сили. Аспекти будови таких рахунків та їх шифри в системі кодування за децимальною системою були нами детально розглянуті у попередніх дослідженнях. Для облікового відображення інформації на 3D-актуарних рахунках сили пропонуємо відкрити у Плані рахунків окремий клас 10 з однойменною назвою «Актуарні 3D-рахунки», табл. 1.

Таблиця 1

**Фрагмент запропонованого Класу 10 «Актуарні 3D-рахунки»
для діючого Плану рахунків [1]**

Синтетичні рахунки		Субрахунки *	Сфера застосування
Код	Назва		
1	2	3	4
Клас 10. Актуарні 3D-рахунки			
Розділ 101. Операційна діяльність			
Група 1011. Доходи і результати операційної діяльності			
10111	Доходи від реалізації	101111 Дохід від реалізації готової продукції <i>I.101111- Імпульс доходу в першому періоді (день, місяць, півріччя)</i> <i>II.101111- Імпульс доходу в другому періоді (день, місяць, півріччя)</i> <i>III..... (в третьому періоді і т.д.)</i> <i>F.101111- Сила зміни імпульсу доходу</i> <i>A. 101111- Робота (Інтегральний вплив сили на імпульс) *</i>	Операційна діяльність I. - імпульс в першому періоді; II. - імпульс в другому періоді F. - сила A. - робота
1	2	3	4
		101112 Дохід від реалізації товарів	
		101113 Дохід від реалізації робіт і послуг	
10112	Результат операційної діяльності	101121 Результат операційної діяльності 101122 Результат іншої операційної діяльності	Операційна діяльність

1	2	3	4
Група 1012. Витрати операційної діяльності			
10122	Собівартість реалізації	101221 Собівартість реалізованої готової продукції I.1012211- Імпульс матеріальних витрат I.1012212- Імпульс витрат на оплату праці I.1012213- Імпульс відрахувань на соціальні заходи I.1012214- Імпульс амортизації I.1012215- Імпульс інших затрат F.101221- Сила зміни імпульсу собівартості A. 101221- Робота (Інтегральний вплив сили на імпульс)	Опера-ційна діяльність
		101222 Собівартість реалізованих товарів <i>I. 101222... (Імпульс собівартості за елементами витрат...)</i> 101223 Собівартість реалізованих робіт і послуг	
10123	Загальновиробничі витрати	За видами витрат	
10124	Адміністративні витрати	За видами витрат	
10125	Витрати на збут	За видами витрат	
10126	Інші операційні витрати	За видами витрат	

Авторська розробка

Запропонований нами склад 3D-рахунків сили для відображення третьої проекції результатів операційної діяльності підприємства узагальнений в табл. 1 дає можливість сучасним молодим спеціалістам з бухгалтерського обліку, в тому числі і з фізичними обмеженими можливостями, бачити перспективу 3D-проекції розвитку бізнесу у прогностичному періоді.

Література:

1. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування : Наказ Міністерства Фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99> (дата звернення: 05.05.2020)

Савчук С.В.

*кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія
Тернопільського національного економічного університету,
м. Тернопіль, Україна*

Панчук Г. В.

*студентка гр. Ф-42 факультету фінансів та обліку
Тернопільського національного економічного університету,
м. Тернопіль, Україна*

Савчук В. Р.

*студентка гр. ФБСт-22 Коледжу економіки, права та інформаційних технологій
Тернопільського національного економічного університету,
м. Тернопіль, Україна*

БЮДЖЕТНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ: ПЕРЕВАГИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

У сучасних умовах актуальним постає необхідність вирішення проблем, що виникають як у системі управління державою загалом, так і в управлінні бюджетним процесом зокрема. Трансформація державного управління в контексті впровадження реформи децентралізації спрямована на передачу владних повноважень на місцевий рівень, в результаті чого органи місцевого самоврядування та безпосередньо громадяни можуть формувати і реалізувати основні напрямки своєї життєдіяльності, що впливає на соціально-економічний розвиток регіону, його конкурентоспроможність, підвищення рівня життя населення, а також окреслити стратегічні пріоритети соціально-економічного розвитку відповідної території.

За таких умов саме децентралізація є тим інструментом, який спрямований на зміну всієї системи управління в країні, де територіальні громади самостійно мають можливість ухвалювати рішення та відповідати за їх реалізацію, та забезпечує надалі умови для подальшого реформування суспільних процесів. Варто зазначити, що процес бюджетної децентралізації розпочався ще із прийняття змін до Бюджетного та Податкового кодексів, де було регламентовано відповідальність органів місцевого самоврядування за ефективність своєї роботи перед виборцями.